OIKEUSMINISTERIÖ

MUISTIO

Lainvalmisteluosasto
LsN Arja Manner

23.11.2016

Eduskunnan lakivaliokunnalle

HE 234/2016 vp: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain 193 §:n ja 197 §:n 2 momentin muuttamisesta
-vastine lakivaliokunnalle annettuihin lausuntoihin

Lakivaliokunnalle ovat antaneet lausunnon

- *korkein hallinto-oikeus*
- *Helsingin hallinto-oikeus*
- *Itä-Suomen hallinto-oikeus*
- *Pohjois-Suomen hallinto-oikeus*
- *Turun hallinto-oikeus*
- *sisäministeriö*
- *valtiovarainministeriö*
- *Maahanmuuttovirasto*
- *Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri*
- *Suomen asianajajaliitto*
- *Pakolaisneuvonta ry*
- *professori Olli Mäenpää*

1 Toimivaltaisen hallinto-oikeuden määräytyminen (193 §)

Hallituksen esitys:

Esityksessä ehdotetaan, että toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy päätöksen tehneen Maahanmuuttoviraston turvapaikkayksikön vastuualueen perusteella. Jos päätös on tehty Maahanmuuttoviraston turvapaikkayksikön

1) eteläisellä vastuualueella, toimivaltainen hallinto-oikeus on Helsingin hallinto-oikeus;
2) itäisellä vastuualueella, toimivaltainen hallinto-oikeus on Itä-Suomen hallinto-oikeus;
3) pohjoisella vastuualueella, toimivaltainen hallinto-oikeus on Pohjois-Suomen hallinto-oikeus;
4) läntisellä vastuualueella, toimivaltainen hallinto-oikeus on Turun hallinto-oikeus.

Hallituksen esityksessä ei ehdoteta muutoksia nykyiseen vastuualuejaon määräytymistä koskevaan sääntelyyn.

Lausunnonantajat

Maahanmuuttovirasto:

Tarkoituksena on muuttaa Maahanmuuttoviraston työjärjestystä niin, että Maahanmuuttoviraston turvapaikkayksikössä olisi neljän vastuualueen (eteläinen vastuualue, itäinen vastuualue, pohjoinen vastuualue ja läntinen vastuualue) asemesta neljä aluetta (eteläinen alue, itäinen alue, pohjoinen alue ja läntinen alue).

Suomen asianajajaliitto:

Maahanmuuttoviraston vastuualueista tai toimipisteistä ei säädetä Maahanmuuttovirastosta annetussa laissa tai asetuksessa, vaan niistä päättää Maahanmuuttoviraston työjärjestyksen mukaisesti ylijohtaja tai turvapaikkayksikön johtaja. On pohdittava, onko tällä seikalla valtiosääntöoikeudellisia liittymäkohtia esimerkiksi tuomioistuinten riippumattomuuden kannalta.

Professori Olli Mäenpää:

Hallituksen esityksen 193 §:n 2 momentin mukaan toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyisi sen mukaan, onko päätös tehty Maahanmuuttoviraston turvapaikkayksikön eteläisellä, itäisellä, pohjoisella vai läntisellä vastuualueella. Vastuualueita ei kuitenkaan määrätä Maahanmuuttoviraston työjärjestyksellä, mitä perustuslakivaliokunta on lausunnossaan (PeVL 5/2008 vp) pitänyt vähimmäistasona tällaiselle määrittelylle, vaan vastuualueet määräytyisivät virkamiespäätöksellä ja harkinnan mukaan. Virkamiespäätös voisi siten viime kädessä myös määritellä toimivaltaisen hallinto-oikeuden, mitä ei voida pitää hyväksyttävänä tuomiovallan käytön riippumattomuuden kannalta.

Sääntelyä olisi paikallaan täsmentää tältä osin. Vähimmäisvaatimus olisi lisätä ulkomaalaislain 193 §:n 2 momenttiin (tai Maahanmuuttovirastosta annettuun lakiin) säännös, jonka mukaan Maahanmuuttoviraston turvapaikkayksikön vastuualueet määrätään Maahanmuuttoviraston työjärjestyksessä. Ottaen huomioon perustuslain 119 §:n 2 momentin vaatimukset ja koska vastuualuejako määrittelisi ehdotuksen mukaan myös tuomioistuinten alueellista toimivaltaa, vastuualueiden määrittelyä vähintään asetuksen tasolla voitaisiin kuitenkin pitää perusteltuna.

***Oikeusministeriö*:**

Ehdotettua ulkomaalaislain 193 §:n 2 momenttia on oikeusministeriön käsityksen mukaan perusteltua tarkistaa Maahanmuuttoviraston lausunnon pohjalta seuraavasti:

Jos päätös on tehty Maahanmuuttoviraston turvapaikkayksikön:

1) eteläisellä *alueella*, toimivaltainen hallinto-oikeus on Helsingin hallinto-oikeus;

2) itäisellä *alueella*, toimivaltainen hallinto-oikeus on Itä-Suomen hallinto-oikeus;

3) pohjoisella *alueella*, toimivaltainen hallinto-oikeus on Pohjois-Suomen hallinto-oikeus;
4) läntisellä *alueella*, toimivaltainen hallinto-oikeus on Turun hallinto-oikeus.

Oikeusministeriön käsityksen mukaan ehdotettua 193 §:ää voidaan myös tarkistaa niin, että ulkomaalaislain pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti seuraavasti:

Tarkemmat määräykset Maahanmuuttoviraston turvapaikkayksikön alueista annetaan Maahanmuuttoviraston työjärjestyksessä.

Valitusten hajauttamista koskevan hankkeen yhteydessä ei ole ollut tarkoituksena säätää sisäministeriön hallinnonalalla toimivan Maahanmuuttoviraston organisaatiosta. Ehdotuksen mukaan toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyisi lain 193 §:n 2 momentin mukaisen aluejaon pohjalta sen mukaan, onko päätös tehty Maahanmuuttoviraston eteläisellä, itäisellä, pohjoisella vai läntisellä alueella. Tämä merkitsee, että Maahanmuuttovirastossa tulee olla laissa mainitut alueet, eikä tätä voida muuttaa lakia alemmantasoisella säännöksellä tai määräyksellä.

2 Valituskirjelmän toimittaminen (197 §:n 2 momentti)

Hallituksen esitys:

Pykälän 1 momentin mukaan valitus toimitetaan päätöksen tehneelle viranomaiselle. Pykälän 2 momentin mukaan turvapaikka-asiassa valituskirjelmän saa toimittaa myös Helsingin hallinto-oikeudelle. Esityksessä ehdotetaan 2 momentin muuttamista 193 §:ään ehdotettujen muutosten vuoksi niin, että turvapaikka-asiassa valituskirjelmän saa toimittaa myös toimivaltaiselle hallinto-oikeudelle.

Lausunnonantajat

Helsingin hallinto-oikeus:

Helsingin hallinto-oikeus on esittänyt, että valitus tulisi kaikissa tapauksissa toimittaa suoraan toimivaltaiselle hallinto-oikeudelle.

Oikeusministeriö:

Sisäministeriö on 10.2.2016 asettanut työryhmän turvapaikkaprosessin tehokkuuden varmistamiseksi (SMDno-2016-204). Työryhmän toimikausi jatkuu 31.12.2016 saakka. Muutoksenhakumenettely on osa turvapaikkaprosessia.

Työryhmän 15.9.2016 antamassa loppuraportissa (SMDno-2016-204) on esitetty prosessivaiheittain jo tehdyt tehostamistoimet ja edelleen tarpeelliset tehostamistarpeet. Muutoksenhakumenettelyn osalta loppuraportissa on tuotu esiin tarve valitusten toimittamisesta suoraan hallinto-oikeudelle. Loppuraportin johdosta sisäministeriössä on laadittu sisäinen ohjelma turvapaikkaprosessin tehostamisen edellyttämistä toimenpiteistä. Valitusten toimittaminen Maahanmuuttoviraston sijaan suoraan toimivaltaiselle hallinto-oikeudelle on huomioitu kyseisessä toimenpideohjelmassa.

Oikeusministeriön käsityksen mukaan asiaa valmistellaan – ja on perusteltua valmistella – sisäministeriössä laaditun toimenpideohjelman toimeenpanon yhteydessä.

3 Siirtymäsäännös

Hallituksen esitys:

Tämän lain voimaan tullessa Helsingin hallinto-oikeudessa vireillä olevat tässä laissa tarkoitetut asiat käsitellään tämän lain mukaan määräytyvässä hallinto-oikeudessa. Jos asiassa on toimitettu suullinen käsittely tai asia on jo istunnossa ratkaistu, asia käsitellään kuitenkin loppuun Helsingin hallinto-oikeudessa.

Lausunnonantajat

Korkein hallinto-oikeus:

Kansainvälistä suojelua koskevien asioiden valmistelu on keskitetty Helsingin hallinto-oikeudessa erilliseen valmisteluyksikköön. Valmisteluyksiköstä asioita siirretään esittelijöille heidän työtilanteensa edistymisen mukaisesti. Esittelijälle siirretty asia tulee myös kokoonpanon tuomareille aina ennen mahdollista suullista käsittelyä tai istuntoa. Näin ollen on mahdollista, että jo ennen suullista käsittelyä tai asian istunnossa tapahtuvaa ratkaisemista lainkäyttöhenkilöstö on uhrannut huomattavastikin työaikaa asialle. Asian siirtäminen tässä vaiheessa toiseen hallinto-oikeuteen ei olisi asioiden joutuisan ja tehokkaan hoitamisen kannalta tarkoituksenmukaista.

Myös tuomarin riippumattomaan asemaan liittyvästä periaatteellisesta näkökulmasta katsoen asian siirtäminen toiseen tuomioistuimeen vasta sen jälkeen, kun se on jo jaettu valmisteluyksiköstä lainkäyttöhenkilöstölle, on ongelmallisempaa kuin asian siirtäminen aikaisemmassa vaiheessa.

Korkein hallinto-oikeus katsoo, että hajautettavien asioiden määrittely tulisi mieluummin sitoa siihen, onko asia jaettu Helsingin hallinto-oikeuden valmisteluyksiköstä lainkäyttöhenkilöstölle vai ei. Kysymystä siitä, milloin asia on jaettu lainkäyttöhenkilöstölle, arvioitaisiin 1.1.2017 voimaan tulevan tuomioistuinlain 8 luvun 7 §:n mukaisesti.

Siirtymäsäännös, jossa lisäksi selvyyden vuoksi olisi parempi puhua asioiden käsittelyn asemesta asioiden siirtämisestä, voisi olla muotoiltavissa esimerkiksi seuraavasti:

> Tämän lain voimaan tullessa Helsingin hallinto-oikeudessa vireillä olevat tässä laissa tarkoitetut asiat, joita ei lain voimaan tullessa ole jaettu lainkäyttöhenkilöstölle, siirretään käsiteltäviksi tämän lain mukaan määräytyvässä hallinto-oikeudessa.

Helsingin hallinto-oikeus:

Vireillä olevien asioiden hajauttaminen on syytä rajata koskemaan vain sellaisia asioita, joiden osalta ei ole tehty päätösesitystä tai muita huomattavan työmäärän vaatineita toimenpiteitä. Joka tapauksessa Helsingin hallinto-oikeuden tulisi voida käsitellä loppuun ainakin kaikki sellaiset asiat, joissa on tehty jokin välipäätös. Lainkäyttöhenkilökunnan jo valmistelemien asioiden siirtäminen ei ole

tarkoituksenmukaista eikä mainitulla rajauksella olisi oleellista vaikutusta hajautettavien asioiden lukumäärään.

Hallinto-oikeus ehdottaa, että siirtymäsäännös muutettaisiin muotoon:

> …Jos asiassa on ennen lain voimaan tuloa tehty välipäätös, toimitettu suullinen käsittely tai asia on jo istunnossa ratkaistu, asia käsitellään kuitenkin loppuun Helsingin hallinto-oikeudessa.

Turun hallinto-oikeus:

> Esityksen mukaan siirtämisen ulkopuolelle jäisivät vain asiat, joissa on järjestetty suullinen käsittely tai jotka on jo ratkaistu istunnossa. Tällöinkin menee kuitenkin hukkaan jonkin verran jo tehtyä lainkäyttötyötä, joka lisäksi kohdistuu todennäköisimmin kaikkein vanhimpiin asioihin. Voisi siten olla aiheellista harkita siirtymäsäännöksen tarkistamista siten, että 1.1.2017 siirtyisivät vain tietyn Helsingin hallinto-oikeuden ja Maahanmuuttoviraston tilastojen perusteella määriteltävän ajankohdan jälkeen vireille tulleet asiat.

Oikeusministeriö:

Korkeimman hallinto-oikeuden ehdottama ajankohta, jolloin valitusasia on jaettu valmisteluyksiköstä lainkäyttöhenkilöstölle, ei oikeusministeriön käsityksen mukaan ole riittävän selkeä.

Tuomioistuinlain 8 luvun 7 § koskee yleisiä perusteita, joilla asiat tuomioistuimessa jaetaan esittelijöille ja tuomareille valmisteltavaksi ja ratkaistavaksi. Pykälässä ei säädetä ajankohdasta, jolloin asian katsotaan siirtyneen valmisteltavaksi. Pykälä kuuluu seuraavasti:

> Asiat on jaettava valmisteltaviksi ja ratkaistaviksi työjärjestyksessä vahvistettujen perusteiden mukaisesti. Näiden perusteiden on oltava selkeitä ja niiden on turvattava asianosaisten oikeus saada asiansa ratkaistuksi riippumattomasti, puolueettomasti ja joutuisasti.

Ehdotetussa siirtymäsäännöksessä ei ole kyse tuomioistuinlaissa tarkoitetusta yksittäisen asian siirrosta samassa tuomioistuimessa toiselle tuomarille. Tästä säädetään tuomioistuinlain 8 luvun 8 §:ssä seuraavasti:

> Tuomarin käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi jaettu asia voidaan vastoin asianomaisen tuomarin tahtoa jakaa uudelleen vain, jos siihen on tuomarin sairaudesta, asian viivästymisestä, tuomarin työmäärästä tai muusta vastaavasta seikasta johtuva painava syy.
>
> Asian uudelleen jakamisesta 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa päättää päällikkötuomari. Korkeimmassa oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa uudelleen jakamisesta päättää presidentti. Päätös on perusteltava.

Ehdotettu säännös vireillä olevien asioiden siirtämisestä toiseen tuomioistuimeen liittyy rakenteelliseen uudistukseen, jossa kansainvälistä suojelua koskevien valitusten käsittely kokonaisuutena hajautetaan useaan tuomioistuimeen.

Ehdotetussa siirtymäsäännöksessä puhutaan asioiden käsittelystä, sillä siirtäminen ei koske kaikkia Helsingin hallinto-oikeudessa lain voimaan tullessa vireillä olevia asioita vaan vain niitä, joissa toimivaltainen hallinto-oikeus muuttuu uusien säännösten johdosta.

Turun hallinto-oikeuden lausunnossa ehdotetun päivämääräperusteen etuna olisi selkeys, mutta siinä ei voitaisi ottaa huomioon siirrettävien asioiden todellista valmistelutilannetta.

Helsingin hallinto-oikeuden ehdotus siirtymäsäännöksen tarkistamisesta niin, että toiseen tuomioistuimeen ei siirrettäisi myöskään asioita, joissa on ennen lain voimaantuloa tehty välipäätös, olisi oikeusministeriön käsityksen mukaan riittävän selkeä. Välipäätökset ovat asian käsittelyä koskevia ratkaisuja, joista tehdään pöytäkirja ja ratkaisumerkintä asianhallintaan. Turvapaikka-asioissa välipäätöksiä ovat täytäntöönpanoa koskevat päätökset, päätökset suullisen käsittelyn järjestämisestä sekä istunnossa tehtävät lykkäyspäätös, jos asiaan tarvitaan vielä lisäselvitystä ennen lopullista ratkaisua. Ajankohta olisi todennettavissa myöhemmin asiakirjoista.

Tarkoituksena ei ole, että toiseen hallinto-oikeuteen siirrettäisiin Helsingin hallinto-oikeudessa valmisteltuja valitusasioita, joissa valmistelu jouduttaisiin aloittamaan alusta uudelleen. Tämä aiheuttaisi päällekkäistä valmistelutyötä eikä olisi tarkoituksenmukaista oikeudenkäynnin tehokkuuden ja joutuisuuden kannalta. Asioiden siirtoperusteena olevan ajankohdan tulisi olla selkeä ja sen tulisi olla tarvittaessa todennettavissa jälkeenpäin asiakirjamerkinnöistä.

> Oikeusministeriön käsityksen mukaan siirtymäsäännös voitaisiin tarkistaa kuulumaan seuraavasti:
>
> > Tämän lain voimaan tullessa Helsingin hallinto-oikeudessa vireillä olevat tässä laissa tarkoitetut asiat käsitellään tämän lain mukaan määräytyvässä hallinto-oikeudessa. Jos asiassa on ennen lain voimaantuloa *tehty välipäätös tai* toimitettu suullinen käsittely tai *jos* asia on jo istunnossa ratkaistu, asia käsitellään kuitenkin loppuun Helsingin hallinto-oikeudessa.

4 Hallinto-oikeuksien resurssit

Hallinto-oikeuksien henkilöstö
Oikeusministeriö on hallituksen esityksen 234/2016 vp antamisen jälkeen 15.11.2016 aikaisemman linjauksensa nojalla päättänyt, että Itä-Suomen hallinto-oikeuteen, Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen ja Turun hallinto-oikeuteen voidaan jokaiseen palkata niiden tulostavoiteasiakirjassa vuodelle 2017 sovitun lisäksi kolme hallinto-oikeustuomaria, kaksi hallinto-oikeuden esittelijää ja yksi lainkäyttösihteeri määräaikaiseen virkasuhteeseen ajalle 1.1. – 31.12.2017.

Oikeusministeriö on siten etupainotteisesti jo ennen lain voimaantulon varmistumista antanut hajautuksen kohteena oleville hallinto-oikeuksille luvan rekrytoida lisähenkilöstöä käsittelemään turvapaikka-asioita. Tämän lisäksi oikeusministeriö on kirjeessään 18.10.2016 linjannut, että seuraava neljän henkilötyövuoden lisäresurssi vahvistetaan siinä vaiheessa, jos

eduskunta hyväksyy lain ja lain voimaantulon ajankohta on tiedossa. Tuolla resurssilla on mahdollista rekrytoida neljä hallinto-oikeustuomaria 31.12.2017 saakka.

Turvapaikka-asioiden käsittelyyn on siten osoitettu jo tässä vaiheessa kymmenen henkilötyövuotta jokaista kolmea hajautuksen kohteena olevaa tuomioistuinta kohden eli yhteensä 30 henkilötyövuotta, minkä lisäksi Helsingin hallinto-oikeudella on mahdollisuus pitää sillä tällä hetkellä oleva turvapaikka-asioiden käsittelyyn osoitettu lisähenkilöstön resurssi. Turvapaikka-asioiden käsittelyn tilannetta ja resurssien vastaavuutta seurataan, ja oikeusministeriö varautuu kevään 2017 aikana käymään hajautusten kohteina olevien tuomioistuinten kanssa uudet keskustelut henkilöstöresurssien tarpeesta.

Korkeimman hallinto-oikeuden henkilöstö
Myös korkeimman hallinto-oikeuden lisäresursointi on ollut etupainotteista. Korkeimmalla hallinto-oikeudella on mahdollisuus pitää sillä tällä hetkellä oleva lisähenkilöstön resurssi. Korkein hallinto-oikeus on käyttänyt sille osoitetut lisäresurssit tehokkaasti, ja sillä on sekä asiamäärien että käsittelyaikojen suhteen erittäin hyvä tilanne.

Toimitilat ja laitteet
Henkilöstöresurssien lisäksi myös tuomioistuinten toimitiloista ja laitteista sekä muista tarvittavista resursseista huolehditaan.

> Oikeusministeriö pitää hallinto-oikeuksille ja korkeimmalle hallinto-oikeudelle osoitettuja lisäresursseja tällä hetkellä riittävinä. Henkilöstöresursseja on arvioitava yhdessä turvapaikka-asioiden muutoksenhakumenettelyn tehostamiseksi tehtyjen lainmuutosten kanssa. Tammikuun alussa voimaan tulleella lailla korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain muuttamisesta (1454/2015) mahdollistettiin valituslupa-asian käsittely turvapaikka-asioissa kahden tuomarin kokoonpanossa normaalin kolmen tuomarin sijaan. Syyskuun alussa voimaan tulleella lailla hallinto-oikeuslain muuttamisesta (648/2016) mahdollistettiin turvapaikka-asioiden käsittely kahden tuomarin kokoonpanossa normaalin kolmen tuomarin kokoonpanon sijaan.

5 Asiantuntemuksen ja ratkaisukäytännön yhdenmukaisuuden turvaaminen

Koulutus
Kaikissa hallinto-oikeuksissa käsitellään jo nyt muita ulkomaalaisasioita kuin turvapaikka-asioita. Hallinto-oikeuksissa on siten hallintolainkäytön osaamisen ohella vahva ulkomaalaisasioiden osaaminen.

Kansainvälistä suojelua koskeviin valitusasioihin liittyy erityispiirteitä, minkä johdosta koulutuksen järjestäminen osaamisen ja valitusten ammattitaitoisen käsittelemisen turvaamiseksi on välttämätöntä. Oikeusministeriön koulutusyksikkö on vuoden 2016 aikana järjestänyt useampia turvapaikka-asioiden perehdytyskoulutuksia Helsingin hallinto-oikeuteen ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen kuluvana vuonna rekrytoiduille virkamiehille. Lisäksi oikeusministeriön koulutusyksikkö on järjestänyt koulutusta lähtömaatiedosta ja islamilaisesta kulttuurista. Kouluttajat ovat olleet Maahanmuuttoviraston, Helsingin yliopiston ja oikeusministeriön asiantuntijoita. Koulutuspaketti turvapaikka-asioiden perehdytyksestä on siis jo ole-

massa ja tarjottavissa Itä-Suomen, Pohjois-Suomen ja Turun hallinto-oikeuksien virkamiehille.

Koulutusta kehitetään edelleen siten, että kouluttajina toimivat myös Helsingin hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden turvapaikka-asioita käsittelevät asiantuntijat. Helsingin hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden edustajat ovat osallistuneet kuluvana vuonna European Asylum Support Officen (EASO) koulutuksiin Maltalla. Tätäkin kautta tuomioistuimissa on ajantasaista turvapaikka-asioiden osaamista. Koulutuksiin osallistuneet henkilöt toimivat kouluttajina oikeusministeriön turvapaikka-asioiden koulutuksissa.

Hajautuksen kohteena olevien tuomioistuinten toivomuksesta koulutusta on tarkoitus järjestää pian esitetyn hajauttamisen voimaan tultua eli siinä vaiheessa, kun valitusasiat olisi jo siirretty tuomioistuimiin. Tuomioistuinten edustajien oman arvion mukaan koulutus olisi tarkoituksenmukaisinta järjestää tilanteessa, jossa valituksia käsittelevä uusi lainkäyttöhenkilöstö on rekrytoitu ja asioiden käsittelijät ovat ehtineet tutustua siirrettyihin asioihin. Tuomioistuinten toiveen mukaisesti oikeusministeriön koulutusyksikkö on varautunut järjestämään ensimmäisen koulutuksen noin kaksi viikkoa lain voimaan tulemisen jälkeen ja toisen saman sisältöisen koulutuksen myöhemmin keväällä. Koulutuksia järjestetään niin monta kertaa, kuin rekrytointien edetessä arvioidaan tarpeelliseksi.

Turvapaikka-asioiden substanssikoulutuksen lisäksi oikeusministeriön koulutusyksikkö järjestää tulevanakin vuonna turvapaikka-asioiden käsittelyä tukevaa hallintolainkäytön peruskoulutusta, ulkomaalaisasioiden koulutusta sekä perus- ja ihmisoikeuskoulutusta.

Rekrytointi

Koulutuksen ohella henkilöstön rekrytoimisella on merkitystä osaamisen kannalta. Esimerkiksi Itä-Suomen hallinto-oikeuden ulkomaalaisasioita käsittelevällä jaostolla työskentelee jo nyt tuomareita, jotka ovat aikaisemmin työskennelleet Maahanmuuttovirastossa ja joilla siten on ulkomaalaisasioiden erityisosaamista. Samoin muutamia Turun hallinto-oikeuden kokeneita esittelijöitä on ollut Helsingin hallinto-oikeudessa määräaikaisina tuomareina käsittelemässä turvapaikka-asioita. Palatessaan Turun hallinto-oikeuteen näillä henkilöillä olisi kokemusta sekä tuomarina toimimisesta että turvapaikka-asioiden käsittelemisestä. Kaikille hajautuksen kohteena oleville tuomioistuimille on tarjottu mahdollisuutta lähettää virkamiehiään määräaikaisesti joko Helsingin hallinto-oikeuteen tai korkeimpaan hallinto-oikeuteen käsittelemään turvapaikka-asioita ja saamaan sitä kautta oppia turvapaikka-asioiden käsittelemisestä.

Yhdenmukaisuuden turvaaminen

Ratkaisukäytännön yhdenmukaisuutta ei ole mahdollista turvata keskittämällä asiat yhteen hallinto-oikeuteen tilanteessa, jossa asiamäärät ovat kasvaneet merkittävästi ja jossa uutta lainkäyttöhenkilöstöä on rekrytoitu kymmenittäin. Näin ollen hallittu hajauttaminen ei vaaranna ratkaisukäytännön yhdenmukaisuutta keskittämistä enempää. Asioiden hajauttaminen tässä vaiheessa hallitusti vain osaan hallinto-oikeuksista turvaa osaltaan ratkaisukäytännön säilymistä mahdollisimman yhdenmukaisena.

Korkeimman hallinto-oikeuden etupainotteinen resursointi ja noiden resurssien tehokas käyttäminen on johtanut siihen, että korkeimmalla hallinto-oikeudella on erinomainen tilanne ottaa vastaan uusia valituksia ja antaa erityisesti linjausta edellyttävissä asioissa hallintoa ja hallintolainkäyttöä ohjaavia ratkaisuja nopeasti. Korkein hallinto-oikeus on jo kuluvana vuonna antanut julkaistuja ratkaisuja turvapaikka-asioissa. Korkeimman hallinto-oikeuden linjaratkaisut ovat tärkeä elementti ratkaisukäytännön yhdenmukaisuuden turvaamisessa.

Korkeimman hallinto-oikeuden ohella myös hallinto-oikeudet voivat julkaista ratkaisujaan, jolloin ne ovat muiden hallinto-oikeuksien käytettävissä, vaikka niillä ei olekaan samanlaista ennakkopäätösarvoa kuin korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuilla.

Korkeimman hallinto-oikeuden linjaratkaisujen ohella turvapaikka-asioiden koulutuksella ja henkilöstön rekrytoimiseen panostamisella sekä tuomioistuinten välisellä yhteydenpidolla on mahdollista turvata osaamista ja sen kautta myös ratkaisukäytännön yhdenmukaisuutta.